

Як декларувати місце проживання в період війни?

Через повномасштабне вторгнення росії кампанія декларування 2023 року нетипова та складна для багатьох декларантів. Зокрема, і тому, що багато українців втратили свої домівки та були змушені їхати разом із родинами в пошуках безпечного місця.

Для НАЗК важливо допомогти цим посадовцям швидко та просто вказати місце проживання і розібратися з особливістю декларування знищеного житла.

Отож, НАЗК підготувало відповіді на поширені питання декларантів, які переїхали через загрозу.

Чи потрібно декларувати тимчасове житло, яке мені запропонували як внутрішньо переміщеній особі?

Якщо ви проживали там упродовж половини звітного періоду або станом на останній день звітного періоду (31 грудня 2022 року), то таке житло варто декларувати в розділі «Об'єкти нерухомості». Якщо за рік кількість місць проживання змінювалася і користування одним житлом не тривало понад пів року, то варто декларувати лише об'єкт нерухомості, де ви проживали станом на 31 грудня 2022 року (або ж 2021 року, якщо ви ще не подали декларацію за цей період).

Важливо розрізнити право власності та право користування. У першому випадку (власність) житло вказується, лише, якщо станом на останній день звітного періоду залишається у вашій власності. У другому (право користування, оренда) майно декларується, якщо ви проживали в ньому понад половину звітного періоду (більше 183 днів) чи станом на останній день звітного періоду.

Якщо ви тимчасово переїхали до своєї родини (батьків чи сестер та братів) та проживали з родичами протягом більше ніж 183 днів або станом на 31 грудня, то зверніть увагу, що такі родичі можуть бути членами сім'ї для цілей декларування і відомості про них можуть підлягати відображенню в декларації за умови, що ви з ними були пов'язані спільним побутом та мали взаємні права та обов'язки (крім випадки, коли взаємні права та обов'язки не мали характеру сімейних). Детальніше про це див. [п. 46 Роз'яснень \(https://wiki.nazk.gov.ua/category/deklaruvannya/iii-chleny-sim-yi-sub-yekta-deklaruvannya/\)](https://wiki.nazk.gov.ua/category/deklaruvannya/iii-chleny-sim-yi-sub-yekta-deklaruvannya/).

Чи потрібно декларувати житло, яке знищили російські окупанти?

Якщо ваш будинок знищили, то відомості про такий об'єкт підлягають відображенню в розділі 3 «Об'єкти нерухомості» декларації до моменту виключення відомостей про нього із Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Аналогічний підхід застосовується до транспортних засобів: до зняття з обліку знищеного транспортного засобу відомості про нього відображаються у розділі 6 «Цінне рухоме майно – транспортні засоби» декларації

У разі знищення об'єкта незавершеного будівництва або цінного рухомого майна (крім транспортних засобів) відомості про таке майно не підлягають декларуванню.

Водночас слід враховувати, що в щорічній декларації (з будь-якою позначкою), декларації кандидата на посаду за 2021 рік зазначаються відомості про право власності на об'єкти декларування станом на 31 грудня 2021 року (тобто до початку повномасштабного вторгнення та знищення окупантами майна українців).

Яку адресу для листування вказувати?

Адресу для листування потрібно вказувати станом на дату подання декларації. Натомість адресу проживання необхідно вказувати станом на останній день звітного періоду.

Якщо ваше зареєстроване та місце фактичного проживання на кінець звітного періоду збігаються, після заповнення відомостей про зареєстроване місце проживання оберіть позначку «Збігається з місцем фактичного проживання».

Коли адреси зареєстрованого та фактичного місця проживання не збігаються, треба зазначити окремо відомості про зареєстроване місце проживання та заповнити блоки полів «Місце фактичного проживання або поштова адреса, на яку суб'єкту декларування Національним агентством може бути надіслано кореспонденцію». Водночас додатково обрати одну з таких позначок:

«це адреса місця фактичного проживання» — у разі, якщо вказана адреса є адресою місця фактичного проживання;

«це адреса для листування» — у разі, якщо вказана адреса є адресою для листування з Національним агентством, але не є адресою місця фактичного проживання. Наприклад, є адресою місця роботи.

Якщо адреса місця фактичного проживання збігається з адресою для листування з НАЗК, оберіть позначку «це адреса місця фактичного проживання».

Більше про декларування читайте в [Базі знань НАЗК \(https://wiki.nazk.gov.ua/\)](https://wiki.nazk.gov.ua/).